

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za čertet leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za čertet leta 1 gl.: ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVI.

V Ljubljani, 15. rožnika 1883.

List 24.

Opomini presv. Serca Jezusovega.

Glej, stojim pri vratih in terkam, ako kdo posluša moj glas in mi odpre vrata, pojdem noter k njemu in bom z njim večerjal in on z mano. Raz. 3. 20.

Od velike noči dalje obhajamo le vesele praznike. V mnogih ozirih naj veselejši pa je praznik, ki smo ga pred enim tednom obhajali, praznik presv. Rešnjega Telesa. Ravno zavoljo tega, da bi se mogel ta praznik z vso mogočo radostjo in slovesnostjo praznovati, ga je sv. Cerkev postavila v tako godni čas, ko je v naravi vse tako veselo ter vse po polji in travnikih k veselju spodbuja; v žalostnem velikem tednu bi nikakor ne bilo mogoče tega naj veselejšega spomina najveselejše dogodbe tako veselo obhajati. In da bi se to veličastno, veselo praznovanje še poveksalo, se obhaja praznik presv. Rešnjega Telesa z osmino ter se celi teden vsak dan verni v obilnem številu zbirajo pred Najsvetejšim k službi božji.

S prav posebnim veseljem pa mora napolniti vsako v resnici bogoljubno serce to, da se preveselo praznovanje konča z drugim enako veselim praznikom, namreč s prelepim praznikom presv. Serca Jezusovega. Saj lepše bi slovesnega počestčevanja te nebeške skrivnosti ne mogli doveršiti, kakor s tem, da na zadnje še posebej prav goreče počastimo naj svetejše Serce Jezusovo; kajti, če je že pri človeku sploh serce naj imenitniši del telesa, kolikanj bolj je pri božjem Telesu Jezusa Kristusa naj imenitniše ravno njegovo presveto Serce. Toraj to, kar velja za praznik presv. R. Telesa, veljá tudi za prelepi praznik, ki ga danes obhajamo in lahko rečem, da tudi to je praznik, ki naj se ga veseli nebo in zemlja.

Veselijo se ga angelji v nebesih. In kaj bi se ga ne, saj je Serce, ki danes svoj god obhaja, Serce neskončno svetega Sinú Božjega, ki ga v ponižnosti molijo in mu brez prenehanja slavo prepevajo; saj je Serce, katero danes svoj god obhaja, Serce nebeškega Kralja in Gospoda, kateremu vsi nebeški duhovi z rajskim veseljem služijo; saj je Serce, katero danes obhaja svoj god, Serce polno nebeške svetosti, katero stermé občudujejo, polno ljubezni, s katero jih večno osvečuje.

Veselijo se današnjega praznika tudi vsi svetniki in svetnice v nebesih, saj vedó, da nezmerno veselje, ki ga uživajo tam, so po tem naj svetejšem Sercu si pridobili. Po njem so postali to, kar so. Jezusovo premilo Serce si je izvolilo in odbralo aposteljne ter jih je z milostmi podpiralo, da so tako slavno zveršili svoj zemeljski tek; to presveto Serce je dajalo ss. mučencem (zlasti v sv. obhajilu) moč, da so z veseljem darovali svoje življenje za sv. vero; to presv. Serce je napolnovalo ss. device s tisto nebeško ljubeznijo, s katero so premagale vse svetno zapeljevanje, da zdaj tako blizo Jagnjeta pojejo pesem, ktere drugi ne morejo peti; temu presv. Sercu se imajo zahvaliti ss. papeži, škofje in mašniki, da so mogli rešiti sami sebe in še toliko drugih v nebesa pripeljati; temu presv. Sercu, iz kterega je na Kalvariji tekla rešilna kri, se imajo zahvaliti vsi ss. spokorniki, da so prejeli odpuščanje in stanovitnost v pokori. Sploh vsi svetniki in svetnice zdaj še le prav spoznajo, da vse, kar so na zemlji dobrega storili, jim je prihajalo iz tega studenca božjih milosti. Zato molimo v litanijah presv. Serca Jezusovega: „Serce Jezusovo, veselje vsih svetnikov, usmilise nas!“

Veseliti se smemo tega prelepega praznika pa tudi vsi verni na zemlji. Sv. Janez pravi: „In beseda je meso postala in med nami prebivala.“ Tisti srečni časi; ko je Jezus še na zemlji živel, so sicer že davno minuli. Toda Jezus nas ni zapustil, ko je šel k svojemu nebeškemu Očetu, temuč zagotovil nam je: „Jaz ostanem pri vas do konca sveta;“ vstanovil je sv. Cerkev, katero nevidno sam vlada in po njej nam deli vse milosti, ki jih je na križu zaslužil. Tedaj je on z neskončno ljubeznijo svojega presv. Serca še zmiraj med nami. Kakor je nekđaj, ko je bil še na zemlji, njegovo presv. Serce ves čas edino le to želelo, da bi se vsi grešniki k Bogu povernili, da bi vsa serca Boga ljubila in njegovo sveto voljo spolnovala in tako večno srečna postala; tako tudi še zdaj le za to skerbi in še zdaj zmiraj le za to dela, da bi se grešniki spokorili, da bi bili pravični še pravičniši, sveti še svetejši, da bi bili vsi njegove sreče deležni.

Vse te želje in prizadevanje presv. Serca za našo časno in večno srečo nam naj lepše kaže sv. Janez v skrivnem razodenji z besedami; „Glej stojim pri vratih in terkam“ itd. To genljivo podobo si hočemo danes nekoliko ogledati in razložiti.

Že silno stara, menda po vsem olikanem svetu razširjena navada je po mestih, da préd poteramo na vrata, predenj stopimo v tujo hišo, v tuje stanovanje. In kaj to terkanje pomeni, pač vsak dobro vé. To je nekakšna prošnja, da sme vstopiti, kakor Jezus sam pravi: „Kdor terka, se mu bo odperlo.“ Pred vratmi stati in terkati je znamenje ponižne prošnje.

Na vrata poterhati pred vstopom, — ta navada veljá pa le samo za tuje ljudi; domači n. pr. oče, mati, gospodar, gospodinja, otroci itd. imajo prosto, ni jim treba nobenkrat poterhati, predenj stopijo v sobo.

Pa poglejmo zdaj Jezusa pri vratih človeškega serca, kako tam čaka in terka! Oh kako genljiva, ponižnosti in ljubezni polna podoba je to! Jezus, Kralj vsih kraljev, edinorojeni Sin nebeškega Očeta čaka pred vratmi in terka! O neizrekljiva ljubezen. — Jeli treba Njemu čakati? je li treba Njemu še terkati? Ali ni on gospodar naših serc? Ali ni On sam stvarnik slehernega serca? Ali je pod solncem katero serce, da bi ga On ne bil vstvaril? Ali ni vsak kotic, vsak prostorček našega serca Njegov? Ali ni vsaka žilica našega serca Njegova last? Ali se more le kapljica kervi premakniti v našem sercu brez Njegove volje, brez Njegove zapovedi?

In vendar Jezus čaka, se ne naveliča čakati pri vratih našega serca! „Glej, jaz stojim pri vratih“ — znamenje, da že dolgo čaka, ko bi bil Jezus še le prišel, bi ne govoril tako. Ko bi že sedel ali ko bi pred vratmi sem ter tje hodil, da bi lože čakal, kdaj mu bo kdo odperl, — bi se nam to zdelo menj ginljivo. Pa ne, On pravi: „glej, jaz stojim!“ Jezus stoji in nepremakljivo čaka, kdaj bo prišel tisti trenutek, ko se bo zljubilo človeku — ubozemu červičku — odpreti mu vrata svojega serca. O kolika ljubezen! — Kakor stoji mati pri postelji svojega bolnega otroka, tako blizo nam stoji Jezus; in kakor ljubeča mati le za en trenutek ne zapusti postelje svojega umirajočega otroka, tako tudi Jezus ne našega ubozega serca.

In Jezus stoji brez razločka pred vratmi velikih in malih, mladih in starih, imenitnih in priprostih, bogatih in revnih, učenih in neučenih. Euaka skerb mu je za tisto serce, ki bije v persih priprostega pastirja, ki v mrazu in pomanjkanji po planinah čedo pase, kakor za tisto plemenito serce, ki kljuje v persih mogočnega vladarja! O nezmerna ljubezen božjega Serca, ki hoče enako objeti vse serca vseh zemeljskih prebivalcev brez razločka!

Jezus terka na vrata svetih in grešnih serc. Na vrata pravičnega in svetega serca terka, ker želi še obilniše pravičnosti, še večje svetosti; na vrata grešnega serca poterka, ker si želi privabiti zgubljeno ovčico. O kako genljivo je to, da Jezus ne zbeži tudi izpred vrat zgubljenega sina, zgubljene hčere, marveč vedno terka in kliče: „Moj sin odpri mi z grehom zaklenjene vrata svojega serca! moja hči odvali že vendar kamen pregrehe izpred duri svojega serca!“ In celo na smertno posteljo gre še za grešnikom in ga ne zapusti; ko že sercé pojema, že prav počasi začne biti, On še stoji pred vratmi in kliče: Moj sin, moja hči! glej samo še nekoliko izdihljejev imaš — daj mi jih, o daruj jih meni! Vsaj še te-le trenutke, ki so tvoji zadnji, pozabi na vse drugo, na ves svet — misli zdaj le name, prosí me odpuščanja — glej jaz stojim pri vratih!

Kako pa terka Jezus na vrata našega serca — kakó? To vprašanje je za nas zato silno imenitno, da bomo spoznali njegov glas in mu odperli. — Človeka, s katerim večkrat govorimo, precej na glasu spoznamo, da le spregovori, dasi ga tudi ne vidimo; enako se tistemu, ki nas večkrat obiše ter večkrat poterka na naša vrata, tudi tako privadimo, da ga koj spoznamo že po tem, kako poterka, da mu gremo koj lahko odpret.

Ali moremo pa tudi Jezusa spoznati, kadar terka na vrata našega serca? O prav lahko, Jezus terka tako umevno, da vsak človek, učen in neučen, celo mali otrok lahko spozna Njegov glas. Včasih poterka prav nalahko, tako tiho, da se komaj sliši, pa vendar dovolj umevno tako rekoč s perstom gnade božje, v mislih in čutilih; včasih pa poterka bolj glasno s kladvom besede, s svojim nebeškim naukom; posebno glasno pa terka s svojimi božjimi deli — s čudeži!

(Konec nasl.)

Križ.

(Zgodovinska čerta; njegov lep pomen v kat. živeljenji.)

(Dalje.)

Poglejmo pa sedaj k Rimcem, pri katerih je križ tudi zgodaj postal smertno orodje. Leta 509 p. Kr. so Rimci sklenili prvo trgovinsko pogodbo; vsled živega prometa mej cvetečimi državami prišle so razne navade in naprave iz Kartage v Rim in mej temi je bila tudi grozna navada, obsojence križati. Ta šega se je kaj naglo vdomačila v rimski državi ter je postala navadna; izgledov je na izbiro. Tako vemo, da je ukazal Pompej križati vjete morske roparje. Ko je rimski vojvoda Tit oblegal mesto Jeruzalem, je velel toliko Judov pribiti na križ, da je zmanjkovalo prostora, kamor bi postavljali križe; tako govori Jožef Flavij. Kakošen da je bil rimski križ, to ni znano iz poganskih pisateljev, ker se jim je sramotno zdelo pisati o križu; razun tega je pa bil tudi vsakemu dobro znan kot pogosto smertno orodje, zato se jim je zdelo nepotrebno in prazno delo, o njem pisati. Natančneje poročila o križu nam podajajo kerščanski pisatelji. Včasih je bil križ eno samo navpično drevo, kamor so pribili obsojenca. Sicer je imel križ podobo čerke X, ali pa T. Navadno pa je bil taki, da sega navpični les čez poprečnega (†); in tacega smo vajeni tudi mi videti, ker je skoro gotovo, da na križu take podobe je umrl Kristus. Edini razloček med nekadanjim križem kot smertnim orodjem in križem, kakoršnega danes slikajo in rezljajo, je ta, da je imel prvotni križ na sredi navpičnega drevesa zabit količ, na katerem je križani, rekel bi, bil opert, ali je nekako sedel; zato so Rimci imenovali tudi ta količ „sedile,“ kar bi rekli po naše stolec. Vendar so kiparji in slikarji pri vpopodbljevanji križa ta kolec zgodaj opustili, ker nas protuje čutu spodobnosti in pravilom umetnosti. Da je sedanji križ podoben nekedanjemu križu, kažejo tudi razne stare slike, tako n. p. na onih steklenicah, ktere je bil poslal papež Gregorij Veliki kraljici Teodolindi.

Križ je bil navadno tako nizek pri Rimcih, da se je križani z nogami skoro tal dotikal; le posebnim hudodelnikom so postavljali višje križe. Zgodilo se je večkrat, da so truplo raztergale divje zveri. Tudi pri Rimcih so pribijali navadno še živeče na križ; o Cezarji pa vendar vemo, da morske roparje, katerim je zažugal smertno kazen, je zapovedal prej umoriti, potem še le obesiti na križ, kar mu rimski pisatelj Svetonij šteje v veliko dobroto; to se je pa redko pripetilo.

Kazen je navadno zverševal oddelek vojakov; ta se je pričela s tem, da so obsojenca bičali, včasih prav nečloveško, tako, da je marsikdo že vsled bičanja dušo izdihnil. Križ je moral obsojenec sam nesti, če ne celega, vsaj poprečni les, ker je bil navpični les včasih pripravljen že na morišči; iti je moral skozi javne ulice. Med potom so ga topli in mučili na vse mogoče načine; pred njim je stopal glasnik ter je razglašal pregreho obsojenca, ali pa je imel obsojenec sam na vratu tablico, na kateri je bil zapisan vzrok smerti; to

tablico so potem pribili na križu nad glavo križanega. Ko je obsojenec došel na morišče, so mu slekli obleko, ki je pripadla kot last vojakom; pustili so mu le pert okoli ledij. Ko je bilo vse pripravljeno in je križ že stal po konci, so dvignili obsojenca na križ, ga privezali, da se ni mogel braniti, in slednjič ga pribili. Hude bolečine je terpel križani, in dobro je bilo zanj, ako je smert kmalo storila konec njegovim mukam; včasih se je prigodilo, da so živeli taki nesrečni še celo noč in celi dan potem, včasih se ga je smert usmilila še le tretji dan. Hujša kazen kot ta je pa bila, ako so obsojenca tako z glavo navzdol pribili na križ; včasih so muke povišali tudi s tem, da so zaneli pod njim ogenj. Trupla so pustili toliko časa na križu, da so segnala, ali pa da so jih požerle tice ali divje živali.

Tako se je križanje navadno veršilo; da se pa mora tako spolnovati, ni bilo zapovedano. Določenega pravila tedaj niso poznali, se posebno ne za časa vojske, ko vlada strast, ki ne pozna pravil. Enako tudi niso hoteli priznavati taci pravil gospodarji, ki so kaznili sužnja s smertjo na križu; samovoljno so delali s sužnji, kakor so hoteli, lahko ga tudi križali, kakor se jim je zljubilo. Suženj je bil terpin, ki ni imel človeških pravic, najmanjša pregreha mu je utegnila obsodbo nakopati: ibis ad crucem. „pojdeš na križ,“ s kterimi besedami je sodnik obsodil koga k smerti na križ. Horac nam pripoveduje, da so križali sužnja zato, ker je bilo kusil juho in ostanke rib, kar je ostalo od velike pojedine. Ako je smel kazniti gospodar sužnja za tako malosten pregrešek, gotovo mu je bilo tudi na voljo dano, križati sužnja tako ali tako. Modrijani in učitelji pravice so skušali omejevati to samovoljnost in kazen vrediti z zakoni. Tako je modrijan Seneka zahteval prostost za vse ljudi, če tudi le v dušnih zadevah; mnogo je že to, da prisvaja ta modrijan sužnjiku dušo. Pozneje se je jel brigati za sužnje se posebno cesar Hadrijan; ta cesar, ki je bil jako vnet za blagor ljudstva, je skušal boljšati stan zanemarjenih sužnje, kolikor je mogel; nadzoroval je strogo kazni, s kterimi so kaznovali sužnje, tako tudi smertno kazen križanja. Kmalu potem je zapovedal pod kaznijo, da se suženj brez tehtnega vzroka ne sme umoriti. Pravo varstvo zatiranim sužnjim je prineslo še le kerščanstvo. Kajti Koustantin, prvi kerščanski vladar, je dal leta 319 zakon, da se sužnji samovoljno, samooblastno ne smejo moriti; postaviti se je moral sužnjik tudi pred javnega sodnika, ki ga je sodil po obstoječih zakonih. In skoro gotovo je tudi ta cesar odpravil kazen križanja iz spoštovanja do smerti Odrešenikove na križu. Po njegovi smerti se je pokazala ta kazen le še tu in tam, ter se je naglo poizgubljala v zgodovini in od 5. stolotja skor nij več sluha po tej kazni. — Gotovo je, da je bila ta jako mučna smert na križu zelo sramotna; kakor pri Gerkih, tako je tudi pri Rimcih veljala za najsrmatnejšo. Zato je v starem Rimu zapovedal zakon, da se rimsk deržavljan ne sme kaznovati s smertjo na križu. Cicerou toži, kako krivično dela pretor (sodnik) Veres, ker se prederzuje križati rimskega meščana; ne more dobiti besedi, da bi zadostno ograjal kruteža, ki dela tako krivico ter napada in ruši blagor rimske deržave. Da bi rimskega deržavljana pribili na križ, taci slučajev poznamo malo, in še te le iz poznejše dobe. Ko je v Rimu imel oblast vojak, je ukazal cesar Galba križati rimskega meščana, ker je zastrupil svojega varovanca, hoteč se polastiti njegovega premoženja. Pa iz ravno te zgodbe previdimo, kako redka in nonavadna je bila ta kazen za Rimca; kajti Svetonij pripoveduje, da je ta na križ obsojeni Rimec zahteval častnejšo kazen in se je kot Rimec skliceval na deržavljsko pravo. Cesar Galba ni uslišal njegovega priziva, vendar ga je odlikoval od

druzih na križ obsojenih s tem, da mu je ukazal postaviti višji in z belo barvo prevlečen križ. Očitno je, da se je Rimec bal take kazni, za katero tedanji pisatelji ne najdejo dovolj sramotilnih priimkov; Ciceron jo imenuje: naj višjo, naj večjo, naj grozovitejšo, naj strašnejšo. Na križ so obsojevali samo zločince, hudodelnike, cestne roparje, izdajalce, upornike.

Taka sramota je bila sklenjena s križem. Ako to pomislimo, bodo nam jasne pomenljive besede sv. Pavla o Jezusu Odrešeniku: Preterpel je križ in se ni menil za zasramovanje.

(Dalje prih.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (*Djanje katoliške družbe in nov zvezek „Glasov“*.) Po raznem načinu deluje katoliška družba za svoje različne namene. Med drugim že več let izdaja male knjižice, „Glase,“ kteri obdelujejo važne verske in druge času primerne in koristne tvarine. Kakor je vlni na svitlo prišel veči zvezek, obsegajoč deset pol, tako je ravno kar tudi letos zagledal beli dan še dosti veči zvezek, ki obsega 186 strani in obdeluje prav podučljive in mične zlasti času primerne reči. Pervi sostavek govori o katoliški Cerkvi nevesti Kristusovi in materi vsih vernih, zlasti o njeni nar večji prednosti nezmotljivosti in edinoveličavnosti. Kdor pozna duha naše dobe, bo vedil, da zametuje ošabno in dostikrat misli in terdi, da je vsaka vera enako dobra, da človek le pošteno živi. Vernim katoličanom v brambo. in zoper take napčne pojme in lažnjive misli je dokazano, da je katoliška Cerkev v veri nezmotljiva, zares pravo drevo spoznanja, in po tej svoji prednosti narviši, božje veljave. Zato je pa tudi le ona sama prava nevesta Kristusova, ki hrani vso Njegovo resnico in milost, ona sama zveličavna, ter pravo drevo življenja: tedaj je doslednji sklep: k nji ali pa — v nihilizem, vse, ali pa nič, polovičar ne moreš biti!

Drugi sostavek obdeluje prav obširen predmet po poglavitnih potezah: Družina v paganstvu in kerščanstvu in kaže, kako globoko je bilo propadlo družinsko življenje v paganstvu; žena je bila le kakor blago, s kterim se povoljno ravna. Potem razkazuje, kako je družina v kerščanstvu, v kterem je zakon posvečen in nerazvegljiv, kjer ju veže nasprotna kerščanska ljubezen v medsebojni skerbi za časno in večno srečo; pa ravno tako uči dolžnosti do otrok, ki so dar in podoba božja. Pač razvidno je, koliko je človeštvo pri kerščanstvu zadobilo, kako znamenite dolžnosti jih pa tudi vežejo! Pa je tudi res: le ako bo družina, ki je podlaga Cerkvi in deržavi, zares pošteno kerščanska, se bodo zmanjšale nadloge, začeli se boljši časi.

Močno važen in znamenit je tretji spis: Pervi lustrum Leona XIII, ki pretresa poglavitne točke tako blagodejnega delovanja sedanjega sv. Očeta v prvih petih letih, in se derži pri tem ocenjevanji zlasti poglavitnih in vplivnih okrožnic Leona XIII. Pred vsim omeni djanje sv. Očeta v prid Slovanov: okrožnico o Cirilu in Metodu, slovesnosti o velikem popotovanji Slovanov v Rimu; dalje vredovanje cerkvene hierarhije po Bosni in Ercegovini, po Bolgariji in Rusiji. Zoper napade kat. Cerkve po vedi, časopisih skrivnih družbah ocenjuje važno okrožnico sv. očeta o sv. Tomažu Akv. in vstanovitev akademije tega bogoslova; nagovore do laških škofov in kat. časnikarjev o tej zadevi. Okrožnica o svetni oblasti kratko in krepko uči dolžnosti vladarjev in vladanih. Nevarnosti socializma in pomočke zoper njega

kažejo sv. Oče v izverstni okrožnici o priložnosti šeststoletnice sv. Frančiška Asiškega, in učé, da je po njegovem zgledu in nauku le to edina pomoč, ako so bogati in revni: ubogi v duhu. Ko poslednjič pisatelj omeni še razmere sv. Očeta do svetnih oblasti, nam je krepko in izverstno načertal delovanje in podobo Leona XIII, ki so v kratkem času petih let res kaže kakor prava luč iz nebes (Lumen de coelo).

Četrti sostavek zanimiva posebno nas o sedanjosti slovesnosti šeststoletnični. Le v kratkih potezah omeni, kaj so storili vladarji iz habsburške rodovine pri nas za vero in narodnost; nekoliko več pové od sedanjega preljubljenega cesarja Franca Jožefa, s katerim se je tudi pri nas začela nova doba za vero in narodnost.

Peti spis govori o dvestoletnici, kar je bilo cesarsko mesto Dunaj slavno in za vselej rešeno turške sile. Te dvestoletnice se ne veseli le Dunaj, temveč vse cesarstvo, katero je bilo v naj hujsi nevarnosti, še več — vsa zahodnja kerščanska Evropa, ktera bi bila dobila čisto drugo, žalostno podobo, ko bi dunajsko mesto ne bilo slavno rešeno.

K koncu sklepa lepi sedemnajsti zvezek „Glasov“ mična daljša pesem: Katoliška Cerkev — rešilni otok, ki se lepo vjema s prvimi stavkom o katoliški Cerkvi, in v podobi viharnega in nevarnega morja kaže edino rešitev na varnem otoku: v katoliški Cerkvi.

To je vsebina letošnjega zvezka „Glasov“. Mislimo, da so dovolj obširni in tudi zanimivi, in upamo, da bodo vstregli udom in dobro vplivali tudi na druge vernike. Zato želimo in prosimo ude kat. družbe, naj bi jih pridno brali, pa tudi dalje razširjali, da se bolj doseže namen naše družbe in „Glasov“, zraven pa tudi, da se stroški nekoliko povernejo. Tudi razne pisavce bo to spodbujalo, ako se prepričajo, da ne pišejo dvakrat zastoj, temveč da njihovi „glasi“ daleč doné in odmevajo med Slovenci, ter jih kličejo na novo stanovitno delo v korist katoliškega življenja. Sploh prismočamo o tej priložnosti katoliško družbo vsem udom in drugim zvestim katoličanom v vsestransko podporo, da bo mogla na vse strani delovati, in tudi svoje „Glase“ čedalje bolj krepiti in širiti. V to pomozí Bog in dobri Slovenci!

—k.

Iz Lašič, 12. junija. — Zelencu se je menda vsaj devetkrat nos obesil, ko smo obhajali od 24. maja do 3. junija sv. misijon. Čas za to je bil nar pripravniši izbran; dela na polji ni bilo še nič takrat; vreme kakor nalaš — zmeraj vgodno. Cerkev, dasi tudi velika, bila je vedno polna. Pridige — trikratne vsak dan — bile so ginljive — pretresljive. Obhajanih je bilo nad 2500, — večidel po dvakrat. Nasledki sv. misijona so — upamo — obilni; Bog daj, da bi bili tudi stalni! Naj bo torej s tem v imenu faranov vsim peterim misijonarjem čč. gg. Lazaristom za njih velikanski trud — kakor tudi čast. očetu frančiškanku P. L. staremu župnikovemu prijatelju, in vsim družim sosednjim gospodom, ki so sodelovali, izrečena naj priserčniša zahvala. Bog plati! Bog blagoslovljuj! —

Iz Železnikov. (*Birmske slovesnosti.*) (Konec.) Tudi srednji Železniki bili so lepo okinčani za prihod milgsp. nadpastirja. Sredi glavnega terga stal je šibek visok mlaj z veliko narodno zastavo na verhu. Ob vhodu v farno cerkev dvigoval se je na dve lepo-slikani palmi opert visoki slavolok z napisom:

„Iz serca se danes Železniška fara raduje,
Ker jo viši pastir obiskuje.“

Tudi ob čelu farovža, t. j. ob njegovih glavnih vratih narejen je bil primeren slavolok z napisom:

„Premili naš knezo-vladíka,
Blagoslovite Vam verno-vdano čedo Antona Svetnika.“

Verha obeh teh „slavnih vrat“ bila sta okinčana z znamenji škofovske časti (z mitro, palico in križem), ter z mnogimi razno-barvnimi zastavami. — Tudi šolsko poslopje kazalo je slovesno, da pri nas „šola še ni ločena od cerkve;“ kajti poleg prenovljenih zunanjih stén ozališano je bilo ono tudi v drugem prav primerno za prihod milgsp. knezoškofa. Iz vseh čveterih oken šolske dvorane, ki so obrnjene proti glavnemu tergu, obešene so bile iz vsacega po dve narodni zastavi; iz sprednje strešne line pa so vihrajoči: papežev, cesarski in narodni prapor počitovali rek: „Za vero, cesarja in dom.“ — Verh vsega dozdej pisanega pa je stalo ob cesti po spodnjih in srednjih Železnikih še od praznika presv. Rešnj. Telesa mnogo družih mlajev in zelenih brezovih vej, kar vse je dajalo tergu še bolj praznični obraz.

Prihod milgsp. škofa napovedan je bil na večer 27. maja proti 7. Do pravega časa jelo se je ljudstvo v obilnih trumah zbirati za slovesni sprejem. Občinski odbor ustavil se je pri vhodu v terg ob zunanji strani slavoloka; šolska mladina z zelenimi vejicami v rokah s svojo zastavo je bila zverstena po obeh straneh ceste na znotranji strani, naprej gori razverstilo se je ostalo ljudstvo. Kmalu po 7 zagromi móžnar v znamenje, da milgsp. knezo-škof se bližajo od Selc gori; — vedno bolj pogostni pók naznanjeval nam je natančno kraje, memo katerih se peljejo. Zdaj se oglasijo tudi od obeh cerkvá našega terga dobro vbrani zvonovi, priterkovaje praznične napeve, in zdajci priderdrá kočija z milostljivim gosp. knezo-škofom do slavoloka, kjer se je ustavila, in občinski odbor pozdravil je dostojno pridšega milgsp. nadpastirja. (Kot kaj nenavadnega naj ostane zapisano, da sta milgsp. knezo-škofa prispemila v Železnike dva tukajšna rojaka — duhovnika, č. g. Koblar Anton kot kn.-škof. dvorni kaplan, in č. g. Lotrič Leon, kaplan starološki.) Počasna vožnja skoz spodnje Železnike med gromenjem možnarjev in ubranim priterkovanjem delala je res pravi slavnostni vhod. Pri portalu farne cerkve pričakali so milgsp. knezo-škofa čč. gg. župnika domači in zaliloški in domači č. g. kaplan v roketih in z aspergilom, cerkev se je kar žarela v lučih, mogočni orgeljni glasovi pak so s kora pozdravili prihajajočega višega pastirja in njihovo spremstvo. Domači župnik so podelili zdaj vsim nazočim blagoslov s presv. R. Telesom, potem pa so bili milgsp. nadpastir pospremljeni v duhovsko hišo.

Zvečer proti 9 zažaril je hipoma zvonik farne cerkve v prekrasni osvečavi; razsvitljen je bil tudi transparentni napis na slavoloku pri cerkvenem vhodu; možki zbor iz spodnjih Železnikov pa, akoravno mu gre le naslov „naravni pevci“ (Nemci imajo zato izraz „Natur-Sänger“), zapel je prav dobro nekatere narodne pesme, n. pr. Slomšekovi „Sabotni večer,“ „Ure glas,“ „Svet' Anton izgled nam kaže“ (napev rajnega župnika Poženčana kot nekdanjega tukajšnjega duh. pomočnika), himno papeževu in cesarsko, ter po izrečeni lastni želji milostlj. gosp. nadpastirja tudi Riharjevo sprelepo pesem: „Marija, o sladko Ime“ (nap. v D.); močno nas je veselilo to očitno cenjenje duševnega ploda neumerljivega našega rajnega skladatelja g. Greg. Riharja.

V jutro 28. maja je že zarano jelo dohajati ljudstvo v gostih trumah od vseh strani in duhovnij cele doline, ker se je delila sv. birma ta pot edino le v našem tergu. Ob 9 imeli so med gromovitim strelom in vbranim priterkovanjem milgsp. knezo-škof slovesni vhod v farno cerkev. Pospremljevali so jih naslednji vv. čč. gg.: Kožuh Matej, dekan starološki; župniki: domači (Mrak

Jakob), zaliloški (Eržen Franc), soriški (Jamnik Anton), javorski (Jereb Matej), leskovski (Škufca Ljudevit); farna namestnika dražgoški (Boncelj Fr.) in št. lenarški (Peterlin Primož), kn.-škof. dvorni kaplan (Koblar Ant.), ter duhovni pomočniki: domači (Zaletel Leopold), selški (Sušnik Janez), starološki (Lotrič Leon) in loško-mestni (Arko Mihael). — Ker je poslednji čas prišlo nekako v šego, omenjati tudi cerkveno petje, naj bo o tem povedano, da se je pelo vse po slovensko, bolj po domače, kakor sta učila in z lepimi izgledi kazala rajna naša narodna skladateljca č. gg. Dolinar Luka in Rihar Greg., kar je ljudstvu po deželi tudi naj bolj priljubljeno. Mil. gosp. knezo-škof so maševali sami, in njihov krepki glas pri petju dal nam je upanje, da Jim bo Gospod Bog dal doživeti še kaj dosti let. Po sv. maši, katere glavnim oddelkom pridruževal se je mogočni strel, dali so milgsp. nadpastir spraševati v svoji nazočnosti otroke iz večih fará po njihovih dušnih pastirjih iz keršanskega nauka, potem pak se je pričelo birmovanje, ki je terpelo čez prvo popoldansko uro. Poterjenih je bilo z darovi sv. Duha 676 otrok, in sicer iz Selške fare 240, iz Železnikov 120, iz Soriške 138, iz Zaliloške 73, od sv. Lenarta 49, iz Dražgoš 40, iz Leskovic 10, iz Loke 2, iz Poljan, Javor, Kroke in Boh. Bistrice po 1.

Po sv. birmi so sledile še molitve za verne mertve in obhod okoli cerkve; potem so bili knezo-škof zopet slovesno pospremljeni v farovž. Pri sledečem obeđu vladale ste prav posebna prijaznost in vesela zadovoljnost; čulo se je izverstno slovensko petje; bilo tudi ni brez priserčnih napitnic, katerim so gromeci možnarji dostavljali svoj: „Fiat!“ Po petih popoldne odpeljali so se milgsp. knezo-škof zopet od nas, spremljevani od serčnih vošil in željá: naj bi Jih po vsih Njihovih potih spremljevala, pri vseh delih pa podpirala Božja pomoč, in ker so našo faro obiskali do zdaj dvakrat, naj bi se to še tretjič, in pa še večkrat zgodilo.

R. Podratitovski.

Verh Skalnice, 9. junija. („Kronanica“ na sv. Gori; pridga za gluhoneme.) — Zares prekrasen in nepopisljivo veličasten razgled se razprostira romarju pred očmi, dospjevšemu na verh Skalnice ali sv. Gore. Pri jasnem nebu se vidijo na severno-izhodu juliške planine z najvišimi verhunci Triglavom, Kernom, Matajurjem in Mangartom; proti severo-zahodu se razprostirajo karnske planine v polokrogu tje do tirolskega ali trentinskega pogorja nad Verono. Pri čisto jasnem nebu se s kulkalom vidijo Benetke z visokim stolpom sv. Marka, z griči Evganeji in Berici pod Padovo tje blizo do znamenite terdnjave Verone; dalje na jugu se vidi s prostimi očmi teržaški zaliv in adrijsko morje in njegovo obrežje; proti izhodu vidno Vipavo, Kras, Kranjsko in del Istre z griči Nanosom in Snežnikom in na okrog vse polno vasi in tergov, bližnjo Gorico in Videm. Pod znojem Skalnice se vije bistra zelenkasta Soča, tik hriba sv. Valentina tje doli skoz Furlansko nižavje, na kterega obrežju se zliva pod imenom Zdobá v teržaški zaliv. Tako nasituje ter odškoduje romarja za ves prestani trud in znoj neprimerno krasen razgled okrog in okrog. Še bolj pa, kakor navadnemu hribolazcu odškoduje vse potne težave pobožnemu romarju pogled v svetišče, na kraj, in v sv. hram, kjer se je Mati Božja 1539 prikazala pobožni pasteričici Uršuli Ferligojki*) z besedami: „Reci ljudstvu naj mi zida tukaj hišo in me prosi milosti!“ Tako so se tukej dopolnile preroka Izajija be-

sede: „In poslednje dni bo ustanovljena gora Gospodova verh gorá, in se povzdigne čez griče in vréli bodo k njej vsi narodi!“ (Iz. II. 2.) Slovesno kronanje milostne podobe Matere Božje se je godilo v pričo neštevilne množice 6. junija 1717 na Travniku v Gorici. Zato se obhaja god tega kronanja ali obletnica, „Kronanica“ imenovana, vsako leto 3. nedeljo po binškojih. Ta dan prihaja velika procesija iz Kanala in okolice, na čelu vis. čast. g. kanalski dekan okoli 8. ure zjutraj na sv. Goro. Letos je bila posebno mnogoštevilna tako, da je bila obširna cerkev napolnjena. Štelo se je blizo 6000 ljudi z drugimi romarji vred. Pozdravljal je došlo procesijo gromoviti pok možnarjev in milo priterkovanje svetogorskih zvonov, vse, se vé da, le v večo slavo blažene Marije Device. Pridigal je že prejšni večer obilno zbranim romarjem č. g. A. Červ (pisatelj omenjene zgodovine) prav ginljivo v namenu prikazanja milostne Device na tem sv. kraju, drugo jutro enako ginljivo pa ob 5 čast. g. J. Skočir, oba veleučena mašnika na sv. Gori; ob 10 pri slovesni službi božji pa čast. o. Mihael Tomazetič iz družbe Jezusove. Ginljivo je bilo tudi gledati procesijo po službi božji okoli svetišča z mnogimi banderi in križi med slovesnim zvonjenjem in pokanjem topičev pa prepevanjem Marijnih pesem, tako da se mora vsak iskren častivec Marije D. nehoté spominjati na vedno spolnovanje njenih preroških besed v pesmi „Magnifikat“ ali „Poveljučuj“: „Odsihmal me bodo zveličano imenovali vsi narodi.“ Tako časti naš narod, kakor tudi drugi laški sodeželani Ono, ki si je zbrala ta grič, da nam deli tukaj dušne in telesne milosti. Zato ni čuda, da se mnogo romarjev, tudi izmed pobožnih gospá, že na podnožju sv. Gore izzuje, kakor nekaj Mojzes pred skrivnostno gorečim germom, svoje obuvalo, ter hodijo bosi po stermem ojestrem griču, nemareči za bolečine, ki jih takšna hoja nevajenim ali rahlim gosposkim nogam prizadeva. Tako je 4 dni pred letošnjo „Kronanico“ prav imenitna v černo svilo oblečena teržaška Gospa, neka bogata pa mlada vdova, bila bosa prišla od Solkana 2 uri navzgor in prav v svetišče. Pobožna gospa se ni mogla ločiti od svetišča, ter je tú ostala cele tri dni. opravljajoča svojo pobožnost na prav ginljiv način. Pripovedovala mi je marsikaj iz svojega življenja, kako da je bila vedno v svojih prošnjah od svetogorske Matere B. uslišana in da zaupa, da bode tudi zdaj v neki važni dušni zadevi uslišana itd. Vse njeno govorjenje in obnašanje je bilo izgledno in spodbudno, pa nič presiljeno. O, da bi bila vsa mestna gospoda takega vernega obnašanja in polna češčenja do naše Matere; ne bi bila mesta v mnogem oziru berlogi pohujšanja in tolikih dušnih in telesnih nadlog, kakor so tolikrat dandanašnji; tako sem si tedaj mislil!

Mesca maja je prišla tudi gluhonema šolska mladost (blizo 60 oseb) na sv. Goro. Pripeljala sta uboge čast. g. duhoven Fr. Lenardič, pa verli učitelj g. A. Rudež. Milo se nam je storilo v sercu, viditi toliko ubogih otrok obojega spola brez darú govorjenja. Lahko si je misliti, kolik trud in poterpežljivost morajo imeti njih učeniki, predno naučijo brati in pisati. Narodnost jim morajo še le učitelji po njih stariših določiti. Lahi pišejo le laški, Slovenci pa slovenski. Nekterim sem zapisal na papir, kako se kličejo in od kod so? Če sem Lahu zapisal po slovensko, ni umel; kedar sem pa po laško, me je berž umel in mi je odgovor in vse zapisal, kar sem ga pismeno prašal. Enako sem storil z otroci slovenskih starišev; slovensko pisavo so uméli, laške pa nič ne. Med seboj se pa uméjo otroci obojih narodnosti z enimi in tistimi znamenji; to je pač gluhonemi jezik, zá-nje občni jezik. Posebno pa je bilo viditi prav ginljivo „brezbesedno pridigo“ pred sv. mašo, ktero je služil njih učitelj in katehet č. g. Lenardič.

*) Dotična že omenjena zgodovina te božje poti je dotiskana, pričakuje se le še naprava plošče za sliko prikazanja M. B., ktera se bode naročila še te dni v zlati Pragi, da bode kinčala naslovni list iz te knjige. Pis.

S samimi znamenji rok, perstov, glave in z gibanjem života jim je pripovedoval v svoji zares čudni brezbesedni pridigi čudež prikazanja Matere Božje in kako naj jo tudi oni častijo. Vsi otroci so gledali kakor okamneli v častitljivi obraz svojega pridigarja in učitelja, da je bilo prav zanimivo verlega pridigarja in njih same opazovati. Poleg tega sem si pa jaz tudi to še mislil: O hudobni ljudje, ki imajo sicer jezik, pa ga ne obračajo v Božje in Marijino češčenje; pridite sèm, ter glejte na tih ubogih gluhonemih, kako velik neprecenljiv dar je pač dar jezika.

Vevnica.

(Piše Svetilko.)

Ali se ni že sterla ta čudna „vevnica,“ okorna, robata, težka? Bili smo že veseli, da nam ni delala „Danica“ z njo prahú in upali smo, da je obležala kje med učenjaško ropotijo. — Tako morebiti govore Daničarji, ko vidijo „vevnico“ kako se jim poklanja z vso svojo širokostjo, dolgostjo in globočino. A jaz, vevničar, prosim, ne obsojajte in ne zaverzite je prehitro. Le oglejte si jo bolj natanko! Ni več robata in okorna, ampak gladko sem jo obdelal; naredil sem ji prav lep ročaj, da jo je lahko sukati in se ne delajo na roki žulji; tudi je sedaj prav lahka celo néžne roke ne bode upehala, le poskusite jo! Z eno besedo: skušal sem jo prenoviti. Ako si me bralec lani pisano gledal in se jezil nad učenjaškim prahom, prosim, pozabi; obetam ti, da bode letos drugač. Saj se tudi meni godi taka, kakor tebi. Primem list, ogledam si naslove spisov, včasih tudi pisatelja in ako mi perve verste vgapajo in vzbudijo nekaj „napora,“ potem lezem še dalje navzdol po čerkah in verstah. Ako ne, — hej, le naprej, že vem, kaj je, obernem prvi list, na to drugi in pri kraji sem, jako vesel, da dandanes tako hitro znamo brati. Kakor vidiš, imam tedaj slabo vést, morebiti celo hudobno, da o tebi ravno kaj takega mislim. Zato sem zelo v skerbeh za svojo vevnico: kaj, ako se bode ujej ravno tako godilo! Ravno ta skerb pa me je naučila, kako in kaj da naj vejem letos. Ne boj se, učenjaškega prahú ne bode več letos, z učenjaki sem se skregal, ne bodem razmetaval starih knjig, ne bom našteval, kaj je treba prvič, česa ni treba drugič in kar vendar le pride tretjič, ne bom kazal, kaj je bilo: ampak to, kar je, naj si bode prav ali napačno, dobro ali slabo. Trudil se bodem, da ne bodeš delal kislega obraza, ako si moj prijatelj in enakih misli. Ako pa letijo pleve na onega nazaj, ki jih meče na nas, to menim, ni krivično: naj požira prah oni, ki ga dela.

Kader premišlujem človeško življenje, pridem vselej do tistega konca, namreč: Mi se védemo v življenji, kakor bi bilo igrača, a življenje dela z nami grozno resnobno. Neskerbno poseda metuljček ob divnih cveticah, ki molijo iz bistrega potoka, kako lahno se ziblje nad čistim vodnim zerkalom! Pa glej, že ga ima valček, že ga je opljuskal in kmalu zgine izpred oči! Ravno tako je z nami. Kedor meni, da je življenje samo igrača, se vara: kaj, ali naj tedaj imamo vedno smertni strah in preženemo iz serca vso radost, katero vliva vanj življenje? Nikakor ne! Prava modrost življenja uči oboje strinjati tako, da poganja radost, prijetnost, veselost kakor lepo cvetje iz resnobe. Da so večne resnice, to vem in verujem; da so večne postave, katerim ne more uiti človeško bitje, tudi vem. Kako slep bi tedaj bil, ako bi tega ne hotel kedo priznavati. A ravno tako čutim, da je serce podobno onemu metuljčku, ki se ziblje po livadah in serka igraje se sladkobo. Krivično bi bilo jemati sercu, kar mu je dal stvarnik. —

Čemu naenkrat to premišljevanje? me prašáš. Zato, da me bodeš umeval, zakaj da ovijam in bodem ovijal terpko in bridko resnobo v prijetno in ocvetličeno tančico, zakaj da se bodem šalil z žalostjo, a krasni venček, ki bi se podajal tvoji glavi, vergel v mlakužo. Kar bi ti rad povedal, je resnica, borim se za pravico, v tvoje serce pa bi rad vsadil mirno veselje in nebeške želje.

Duhovski stan.

1. Pleve.

Vevnica in — duhovski stan? Poprej je vela učenjake, sedaj pa duhovnike? Hoče li med njimi iskati plév? Da, zares, pleve hoče razmetati „vevnica,“ a drugačne, kakor si ti skoro mislil, duhovski prijatelj ali sovražnik. Okoli duhovstva vidim velike kupe plév, katere so nametale na duhovstvo sovražne roke. Pleve letijo še zmerom na duhovnike, neutrudljivo jih mečejo nanje sovražniki, češ, „morda jih sčasoma zasujemo; pa ako tudi ne, vsaj ogerdimo, onečedimo jih. Težje se bodo gibali v prahu in plevah in kedor jih bode take videl, jih bode zaničeval in zasmehoval.“ — Ali ni res tako? Ali ni okolo duhovstva mnogo kupov takih plév, od sovražnikov nametanih? Ali nima vevničar prav, ako se hoče spraviti na te kupe, razmetati enega za drugim in jih verniti onim, ki so jih nametali. Ako govorim o duhovstvu, govorim seveda o katoliškem, drugega ne poznam; samo en duhovski stan je postavil Kristus. Sovražniki njegovi so vsi oni, katerim veljajo besede: „Kedor vas zaničuje, zaničuje mene“; pleve so pa besede, djanja pa tudi prikrite misli, ki gerdijo čisto podobo, katero je naslikala sv. Cerkev o svojem duhovstvu.

Ni še tako dolgo, da bi se ne mogli spominjati, kaj je govorila levica v državnem zboru na Dunaji proti novi šolski postavi. Govorjenja ni bilo ne konca ne kraja in akoravno je bilo brezvspešno, vendar je imelo tudi kake dobre nasledke za nasprotnike naše, kakor tudi za nas. Njim se je pač serce olajšalo, bodi jim; mi smo pa slišali, kako nekateri tudi zelo „učeni“ gospodje sodijo o stvaréh, katerih se hoče dotikati tudi „vevnica.“ Ali niso letele pleve tudi na duhovski stan, od duhovnega pomočnika do sv. očeta papeža? Kako so sodili o duhovskem delovanji v šoli? Ali so mu pustili pač še na prižnici in pred altarjem malo prostora? Ali ni po nazorih levice duhovnik pravi puntar, ali še kaj huje? — To je nekaj. Ako hočeš videti še kaj več plév, greš lahko v nemški državni zbor. Celo sv. maša in ss. zakramenti nimajo milosti pred vsemogočno državo po njihovih nazorih. Morebiti še huje je na Francoskem. Tam se mnogokrat vidi, kako se zagauja vsa sovražna moč naravnost na duhovstvo, da bi padla z njim katoliška vera. Pa pravijo državniki, da nečejo zatreti vere, ampak le nepokorno (?) duhovstvo upogniti. Skoro bi dejal, da Lahi nimajo zoper vero kar nič (od kod bi sicer, ako bi vere ne bilo, dobili besedi za kletvino?), a sv. očeta in njegove stražnike in vse njegove prijatelje — te morajo preganjati, da se reši Italija! — Ali ni plév na duhovstvo dovolj? Pa to še nikakor ni vse. Liberalno časopisje ne meče, marveč kar vozi obrekovanje, podpihovanje, natolcevanje, opravljanje, zabavljanje, grajanje, gerdeuje, laži, sumničenje itd., na duhovski stan, bodisi na posamezne ude, bodisi na celoto. Kako in zakaj, to bom pozneje videli; da je pa res tako, tega mi ravno tako ni treba dokazovati, kakor tudi ne, da je liberalstvo sovražno duhovstvu. Kaj pa naj bi vendar bilo drugega liberalstvo? Recimo, da je sovražno veri, potem je tudi duhovstvu, ako je sovražno verskim in cerkvenim postavam, je tudi duhovstvu. Ako pa pravijo, da sovražijo samo napetost nekterih duhovnikov, je to le hinavstvo. Kar

je proti duhu cerkvenemu in Kristusovemu, to sovraži tudi Cerkev in si pomaga sama sebi, in liberalstvo lahko mirno spava. Boj liberalnega časopisja zoper duhovstvo in tudi način, kako da se bori, zamoremo dandanes tako lahko pregledati in presoditi in zdi se mi tudi tako zanimivo pretipati žilice tega duhovskega sovražnika, da je vredno pomuditi se nekoliko pred papirnatiimi plevami.

(Dalje prihodnjič.)

Razgled po svetu.

Belgijansko. (Kako brezvérci sami sebi dajejo spričevalo revšine.) V Belgiji so pred nekterimi leti framasoni šoli ugrabili verski poduk in brezvérski državniki so šolo pod svoje vodstvo vzeli. Ondotni framasoni namreč hočejo mladino odgojati kakor živinčeta, brez kacega verskega poduka. Toda verli katoličani, ker vsi njih protesti nič niso izdali, so si z veliko darežljivostjo napravljali lastne vérske šole, in zdaj so te poštene katoliške šole prenapolnovane z mladino, državne brezverske učilne pa skoraj prazne stojé. Tako je lansko leto izmed 830.498 všolanih otrok njih 622.437 hodilo v verske šole, — in njih 208.061 pa je po nekoliko obiskovalo državne šole, po nekoliko pa nobenih ne. V edinem okraju Kourtraiskem, kateri je poprej imel 10.225 šolskih otrok, jih ima zdaj samo 789, devet očitnih šol nima ne enega učenca, po družih podučujejo učitelji le svoje lastne otroke. In za take framasonске šole morajo pa katoličani s kervavimi žulji davke plačevati! Tako se godí, kadar brezverski ljudje in framasoni prevagujejo v poslanstvu ter v postavodajavstvu in pri vladah.

Kako pa zapeljivci ljudstva svojo ničvrednost sami morajo priznavati, je prav očitno pokazal Lavelaye, profesor na framasonski univerzi v Lüttich-u boritelj za „liberalstvo.“ Pred nekterimi tedni je v „Rev. Belg.“ očitno spoznal ničnost državnih šol in pa tudi pisal, da vzrok tega je, „ker v šolskem načertu ni ne sence kake višje ideje v prid n ravne odgoje učencev. Kaj pač v začetnih in srednjih šolah, kjer je verski poduk izključen, še ostane za oliko duhovskega in npravnega bistva? Nič ali celo nič ne. To je strašna lisa (praznota) in vedno bolj se kaže s tem, da vse npravno mišljenje zginjuje!“ — K takemu nesrečnemu stanu mladine pomagajo pa tudi po deželah z verskimi šolami tisti učeniki, kateri so sami brezvérci, svoje brezverstvo v šolske nauke vpletajo, ali ki se pri božji službi, pri procesijah itd. tako védejo, da vsa njihova zunanost razodeva mlačnost ali pa celo zaničevanje sv. vere, naj ne bode učenik mladine; kajti on ni zanjo sreča, ampak živa nesreča.

Eden časnikov je pisal undan, da učeniki imajo dolžnost, šolsko mladino pri procesijah nadzorovati, ker so dolžni za njeno versko-npravno odgojo skerbeti. To je vse prav; toda ako bi imel višji pri tacih prilikah tako se obnašati, da bi sam nadzorstva potreboval, je gotovo boljše, da ga blizo ni. „Exempla trahunt.“ — brezvesten pa je rednik, cujus exempla trahunt juvenutem ad malum.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Deklica, ki je že več let bolna na telesu in na duhu, da bi jo Bog na priprošnje N. lj. G., sv. Jožefa in sv. Antona rešil. Ako bomo uslišani, hočemo zahvalo naznaniti. — Enako se priporočata zakonska, ki

sta popolnoma ob sv. vero, da bi se ju Bog usmilil in ju zopet zavernil na pravo pot. — Zmešana deklica, da bi se je Bog usmilil na mile priprošnje N. lj. G. in sv. Jožefa. — Žena priporoča v molitev moža, ki je pijančevanju in drugim pregreham silno vdan ter je čisto na potu pogubljenja, da bi se resnično poboljšal in spokoril. — Silovit prosivec v dušnih in telesnih potrebah. — Žena priporoča nevarno bolnega moža za pomoč. — Žena priporoča N. lj. G. presv. Serca svojega zelo nevarno bolnega moža. — Brat priporoča v bratovsko molitev svojega čez mero divjega brata, da bi starišev ne zaničeval, ne preklinjal, ter se ne pogubil. — Sin priporoča svojo bolešno staro mater. — Zmešan mož za ozdravljenje. — Oseba za spreobrnjenje. — Ostudna preklinjavka, da bi se v pekel ne pogreznila. — Priserčno priporočam svoje učence v posebno Marijino varstvo sv. Antona Padvanskega in sv. Alojzija, da bi dobro izdelali, se tudi v počitnicah lepo obnašali in Boga z grehom ne žalili. — Odvernjenje nekega pohujšanja. — Neka oseba v posebnih potrebah. — Dosega dobrega namena.

Zahvala in prošnja.

Mnogoterih milost in darov na duši in na telesu sem v teku dveh let po opravljenih devetdnevnih prejel na priprošnje Marije, naše ljube Gospé in svetnikov, sledujući čas pa tudi po M. Lurški. Toraj nazonjam preserčno zahvalo Bogu vsemogočnemu, M. Božji sv. Jožefu, sv. Deodatu, sv. Antonu Padovanu, sv. Boštjanu in sv. Uršuli — s prošnjo za pravo stovitnost v dobrem, za zatajevanje samega sebe, resnično spokornost in vdanost v sveto voljo Božjo, ter prosim vse ude te bratovščine, naj bi goreče v duhu in v resnici drug za družega molili, da bi bili ohranjeni.

Kamenik, 7. roznika 1883.

B. Št.

Zahvala:

Brez odloga spolnim svojo obljubo in zahvalo. Prav lepo in ponižno se zopet po „Zg. Dan.“ serčno zahvalim M. Božji 7 žalosti in 7 veselj in sv. Jožefu, ki sem bil resnično rešen v svoji telesni stiski in v dušnih potrebah. in sta mi resnično pomagala. Zato rečem sto tisočkrat bodi preserčna zahvala M. Božji 7 žalosti in 7 veselj in sv. Jožefu. Hodimo radi k sv. maši in priporočujmo se M. Božji in sv. Jožefu, gotovo bomo dosegli pomoč v svojih stiskah in potrebah.

J. B.

Koledar za prihodnji teden:

18. roznika. Ss. Feliks in Fortunat. — 18. S. Julijana Falkonier. — 20. S. Silverij. — 21. Sv. Alojzij. — 22. S. Ahacij. — 23. S. Zenon. — 24. Šesta nedelja po Bink. Rojstvo sv. Janeza Kerstnika.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. (Oddani darovi.) (Dalje.) Oddal ali poslal: 2. sušca. Trapiškemu podpredniku P. Bonaventuru: 76 gld. za intencije; 2 gld. za redovnice presv. kervi; 2 gld. 10 kr. za južno-afrikanski misijon; 10 gld. za Trapiste.

Ravno ta dan 8 gld. 10 kr. za pogorelce v Št. Mihel čast. g. župniku.

Isti dan g. župn. Mat. Jerč' v Stopiče 22 gld. 70 kr. za pogorelce Cerovške in culo obleke.

Enako g. kapl. Podboju v Št. Vid 15 gld. za nadgrobnico r. g. Jan. Stritarja.

3. sušca. Preč. g. kan. in stoljnemu župn. Ant. Urbasu 243 gld. 81 kr. za cerkev presv. Serca Jezusovega.

Isti dan P. Bonaventuru v Banjaluko 13 gld. 40 kr. za intencije, in 3 gld. za jugo-afrikanski misijon.

5. sušca. P. Edmundu Hagerju v Solnograd 43 gld., izbirk za naj potrebniši misijone v Kini.

Ravno ta dan g. župn. J. Demšarju v Ledine 61 gld. za pogorelce, cerkev pri sv. Magdalen; in 9. sušca zopet 31 gld. 50 kr.

7. sušca. Po redovnici Ani Lah. P. Ciprijanu, komisarju Sv. dežele v Benetkah, 14 gld. zbirka in splošnih milošenj.

8. sušca. G. misijonarju Gatt-u v Gazo v obljubljeni deželi 57 gld.

Isti dan P. Teodoru Ratisbonu v Pariz 97 gld. za misijon njegovega brata Alfonsa Ratisbona v Jeruzalemu, in 16 gld. za redovnice „sijonske hčere.“

13. sušca. V kn.-škofijsko pisarno 135 gld. 78 kr. za Tirolce in Korošče, in 80 gld. 2 kr. samo za Tirolce.

15. sušca. G. Val. Lahu nekaj čez 30 gld. v razn. den., večidel za intencije.

30. sušca. Dr. Jegliču v Sarajevo 123 gld. za razne misijonske namene in za intencije.

8. mal. travna. Preč. g. kanoniku A. Zamejcu za cerkev Jezusovega presv. Serca 819 gld. in 2. ces. cekina. — Za sv. Detinstvo pa 171 gld.

19. mal. travna. Redovnicama Ireni in Peregrin, iz Sarajeva za dr. Jegliča izročil nekaj paramentovi veči pošiljatev intencij in milošenj, poslanih od preč. g. dekana M. Kožuha za bosenske misijone; drugih milošenj 3 gld. za pogorelke redovnice v Sarajevu; 25 gld. 70 kr. od čast. g. L. Rozm. za ss. maše; 17 gld. za dr. Jegličev misijon sploh; 13 gld. za sirotišnico, in 7 gld. 30 kr. za nekatere druge potrebe.

29. sušca. Preč. g. Jan. Gnjezdu 16 gld. zbirka za hišo katoliških rokodelcev, ki jo želé napraviti v Ljublj.

5. mal. travna. Preč. P. Tom. Brsesku, bivšemu misijonskemu predniku v Adrijanopolu, gredočemu v Rim, oddal: 6 gld. za misijon v Adrijanopolu; 15 gld. za ondotne usmiljene sestre.

11. vel. travna. Za cerkev Jezusovega presv. Serca preč. g. kan. A. Zamejcu kot stavbnemu odborniku, do 406 gld. 32 kr. v raznem denaru.

28. vel. travna. Preč. g. dr. Jegliču poslal po njegovi sestri: 10 gld. za sirotišnico, 10 gld. za njegov misijon sploh, 30 gld. za intencije od dveh gospodov; 2 gld. za „Serce“ čast. g. župn. Jan. Potočnika. In zopet 31. vel. travna po pošti 100 gld. iz dobrotnih rok za dr. Jegličeve misijone.

29. vel. travna. V kn.-šk. pisarno oddal: 564 gld. 26 kr. za pogorelce v Košani; in 270 gld. 33 kr. za varhe Božjega groba v Jeruzalemu; malo pozneje zopet 6 gld.

4. rožnika. Misijonarju g. Val. Lahu po pošti: 101 gld. 22 kr., t. j.: 15 gld. milošenj, drugo za intencije.

Iz Ljubljane. Poslednji dan tega mesca popoldne bodo v slovesni procesiji prenesene svetinje in prelepa podoba (štatva) Jezusovega presv. Serca od špitalske cerkve v novo misijonsko cerkev Jezusovega najsvetejšega Serca; 1. dan prihodnjega mesca (mal. serp.) to je, 7. nedeljo po Bink., dopoldne pa bodo premilgsp. knez in škof dr. Janez Krizostom novo cerkev Jezusovega najsv. Serca slovesno posvetili.

Pri sv. Jakopu v Ljubljani bodo to nedeljo o¹/₂ 10 skoro čisto nove orglje blagoslovljene.

† V Loki je 11. rožn. ob 8 zvečer s ss. zakramenti previdena v Gospodu zaspala čast. korna sestra uršularica M. Marija Alojzija, roj. Kozina, uč-

teljica zunanjih šol, in sicer v 44. letu svojega življenja in v 19. letu svoje slovesne obljube. Bog ji daj večni mir!

„Glasi“ — v današnjem listu napovedana knjižica katoliške družbe — so dodelani in se dobivajo po 45 kr.; udje knjižico, kakor navadno dobe brezplačno. — Šola za „cigararice“ je za zdaj prenehala; v oktobru se zopet prične — bolje vravnana.

Oborožena Evropa. Amerikanski „Hlas“ piše: Evropejska vojna šteje skupaj 9 milijonov 551.000 mož. Ako bi se vsi ti po volji pregledovavca imeli postaviti v eno versto, bi preglednik moral 4115 angleških milj daleč jezdit; zato bi s čverstim konjem potreboval 12 dni in 6 ur, in ta doba bi se z vlakom nagličem zamogla skerčiti na 4 dni in 18 ur.

Ali ga bo dal kronati? „Unita“ piše, da je novolaškemu ministerskemu predsedniku Depretisu misel v glavo šnila, da bi dal kronati mladolaškega kralja Umberta z železno krono, češ: ves svet se giblje in pošilja zastopnike v Moskvo h carovemu kronanju; kolika sramota za Italijo, ako bode sama s kraljem brez krone! — Kdo pa ga bo kronal? Na kaj? S čigavo krono?

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Duhovnik v Ljubljani daruje 5 gld. — Čast. g. Fr. Tavčar 2 gld. — Čast. g. župn. Fr. Rihar 2 gld. — Čast. g. J. P. 2 gld. — Čast. g. župn. Greg. Jakelj 6 gld. — Čast. g. R. Merčun 1 gld. 20 kr. — Duhoven iz Loke 3 gld. — Fr. Razpotnik 2 gld. — Prečast. g. dekan M. Kožuh 5 gld. — L. D. 40 kr. — Čast. g. kn.-škofijski kaplan itd. — Anton Koblar 2 gld.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: Preč. g. dekan M. Kožuh 6 gld. — Soseska sv. Jošta po čast. g. Fr. Tavčarji 15 gld. — Iz Planine čast. g. župn. Fr. Rihar 3 gld. — Dve sestri 1 gld.

Za sveto Detinstvo: Po čast. g. župn. Jak. Dolencu 5 gld.

Za pogorelce v Košani: Čast. g. Fr. Tavčar 2 gld. Za pogorelce v Terbojah: Duhovnik v Ljubljani daruje 50 gld. — G. Šim. Jurič v Novem mestu 25 gld. — Z. Brezovice čast. g. župn. 5 gld. — Čast. g. Fr. Tavčar 3 gld. — Prečast. g. dekan M. Kožuh 5 gld. — Čast. g. Šim. Kosmač 5 gld. — Neimenovana iz Gradca 50 kr.

Za opravo ubožnih cerkev: Iz Planine od družnikov 20 gld. — Iz Špitaliča 26 gld. 76 kr. — Iz Stopič 1 gld. — Iz Šent-Jošta nad Polhovim Gradcem 25 gld. — Iz Radeč pri Zidanem mostu 92 kr. — Iz Šent-Vida nad Cirknico 20 kr. — Iz Šent-Rupertu 28 gld. — Od Šenčurja pri Kranji 28 gld. 79 kr. — S Cola 1 gld. — S Tujnic 17 gld. 55 kr.

Za sv. Očeta: Farani v Mavčicah po čast. g. župn. M. Preželjnu 28 gld.

Za bratovščino Naše ljube Gospé presv. Serca: G. Boštj. Št. 1 gld.

Za cerkev v Bohinjski Bistrici: Duhovnik v Ljubljani daruje 40 gld.

Za odkup od krivega preroka v Obeidu vjetih misijonarjev: Čast. g. Šim. Kosmač 5 gld.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. L. v Z. p.: Serčna hvala za dobre misli! Prava je ta, da moli naj se več; molitev tje predere, kamor nobeno drugo orožje nima ne pota in ne steze. — Č. S. M. B.: Bog plačaj trud in tverine! Bode prav prišlo. — G. L. v Ž.: Došlo nepomudno; hvala za blagi trud in skerb!